

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

KIRKEHISTORISKE SAMLINGER,

FEMTE RÆKKE,

UDGIVNE AF

SELSKABET FOR DANMARKS KIRKEHISTORIE

VED

HOLGER FR. RØRDAM,

DR. PHIL., SOGNEPRÆST.

ANDET BIND.

KJØBENHAVN.

I KOMMISSION HOS UNIV. BOGHANDLER G. E. C. GAD.

THIELES BOGTRYKKERI.

1903—1905.

Smaastykker.

X.

Danske Studerende i Basel.

Ved *Alfr. Krarup.*

Da jeg i Septbr. 1902 paa Vej til Italien opholdt mig nogle Dage i Basel, gennemgik jeg der i Universitetsbiblioteket den haandskrevne Matrikel, som begynder med Aaret 1460, indtil omtr. 1750. At det ikke var ganske faa, der navnlig i Slutningen af 16. Aarh. og første Halvdel af det 17. fra Danmark søgte til Basel, ses af følgende Uddrag:

- 1494. Jacobus Jacobi de Dacia, dioc. Lauden.
- 1534. Christiernus Morsianus ex Dania.
- 1542, Aug. 25. Carolus Paludanus Normanus.
- 1568, Sept. 3. Tycho Brache Danus.
 - — 3. Jacobus Witfeld Danus.
 - — 6. Fredericus Barnikanus Danus.
 - — 6. Martinus Barnikanus Danus.
 - — 6. Joannes Rudanus Danus.
 - — 6. Carnutius Rudanus Danus.
 - — 6. Albertius Schel Danus.
- 1579. Truderus Biorno Nobilis Danus.
 - Jacobus Biorno Nobilis Danus.
 - Hieronymus vom Stein Regimontanus Borussus, Pædagogus superior. Nobil.
 - Eschilus Christianus Danus.
- 1580. Andreas Christianus Ripsensis Danus.
 - Aug. Goruitius Grubius zu Malphe Norvegicus.

1581. Joannes Paludanus Coldingensis Danus.
 — Petrus Dresselberg Danus.
 — Georgius Spiegelius Danus.
 — Bassius Ericus Danus.
 — Andreas Kragius Danus.
1582. Jacobus Hasenbardus Danus.
 — Holgerus Vlfstand Danus.
 — Absolon Vgerup Danus.
 — Steno Bilde Danus.
 — Johannes Olaus Schlangendorpius Danus.
 — Thomas Finckius Flensborgensis Sclesuicensis.
 — Christianus Barnekau }
 — Melchior Vlfstand } Dani.
 — Joannes Skierbeckius }
- 1584, Juni. Petrus Joannes Danus.
 — Aug. Georg Christophorus Wibergius Danus.
- 1585, Marts. Petrus Ivo. }
 — — Ebio Andreæ Galdt } Dani.
 — Juli. Joannes Magnus Danus Nobilis.
 — Okt. Sigefridus Grube Danus nob.
- 1587, Juli. Jacobus Vlfeld Danus.
1588. Jacobus Tetens Eiderstadensis Holsatus.
 — Gellius Sasserides Danus.
 — Mathias Carnovius Schleswicensis Holsatus.
1591. M. Petrus Nicolai Danus gratis propter paupertatem.
1592. Antonius Battus Haderslebiensis Cimber.
 — Joannes Brack [?: Brahe] Danus.
 — Joannes Joannis Hall(andus) Danus.
 — Dec. Albertus Schelius Danus cum famulo.
1595. Sigfridus Rantzouius.
 — Severinus Schauenius Danus.
1596. M. Cuonradus Aschlacus Bergensis.
 — Nobilis Otto Brahe, Stenonis f., Danus.
- 1597, Nov. Janus Molenus Danus.
 — Claudius Daa Danus.
 — Christophorus Johannides Danus.
- 1598, Dec. Gerhardus Bryschius Danus.
 — — Truderus Bryschius Danus.

- 1598, Dec. Christianus Seidenbinder Danus, eorum preceptor.
- 1599, April. Nicolaus Cypræus Slesuicensis.
- Maj. Laxmannus Gyldenstiern } Dani.
- — Christophorus Vlfeldius }
- — Nicolaus Sinningius Danus, eorum preceptor.
- Nov. Georgius Schougaardt, Danus.
- 1600, April. Andreas Bilde Danus.
- — Paulus Martinus Ostrupius Danus.
- Juli 12. Thomas Johannis Berg Norvegianus.
- Oct. 10. Ericus Brahe Stenonides Danus.
- — Falcho Brahe Danus.
- — Georgius Brahe Stenonides Danus.
- — Johannes Isacius [Pontanus] Danus.
- 1601, Oct. Wolfgangus Rhumanus Danus.
- 1602, April. Petrus Galtius Danus.
- — Jacobus Michaelius Danus.
1603. Georgius } Rostrop Dani.
- Gundæus }
- Fridericus Retzius Danus.
- Johannes Schnellius Haderslebiensis.
- 1604? Stheno Rosenspar nobilis Danus.
- Gulhielmus Coruinus Danus.
- 1605? Georgius Fuiren Hafniensis Danus.
- 1607, Juli. Olaus Worm Arhussius Danus.
- 1608, April. Casparus Bartholinus Malmogius Danus.
- Maj. Iuarus Wind Danus.
- — Georgius Wind Danus.
- — Erasmus Assenius Danus.
- Juni. Fridericus Spies Slesuicensis.
- Aug. Sebastianus Schröder Flensp. Holsatus.
- Nov. Andreas Toxotius Cimber Danus.
- Dec. Georgius Henricus Lycke Danus.
- — Franciscus Henricus Lycke Danus.
- — Georgius Below Danus.
- — Christianus Frisius Ripensis Danus.
- 1609, Juli 4. Biørno Urup } fratres germani Dani nobiles.
- — Absolon Urup }
- — Jacobus Laurentius ex Sialandia Danus.

- 1610, Jan. 29. Falco Giöe Danus.
 — — Johannes Christianus Danus.
 — April 2. Canutus }
 — — Hilarius } Guldenstern fratres germani Dani.
 — — Henricus }
 — — Johannes Aquivallius Ripensis Danus.
 — — Johannes Petrejus Ripensis Danus.
- 1611, Oct. 30. Aggelius Vrne }
 — — Hilarius Vrne } Dani fratres.
 — — Christoph. Vrne }
 — — Joannes Paschasius eorum præceptor.
 — Nov. 4. Olaus Jacobæus Otthonianus Danus.
- 1615, April. Petrus Adolphus Danus.
 — Oct. Georgius Enwaldus Kruusse }
 — — Otto — — } Dani.
 — — Tycho — — }
 — — M. Michael Mauritius Stauang[r]ensis.
- 1616, Febr. Ericus Clementz Hafnia-Danus.
1617. Henricus }
 — Hilarius } Holchius } Dani.
 — Olaus Christiani Vibergius }
 — Johannes Rhodius }
 — Christianus } Ulfeldt } Dani.
 — Cornificius }
 — Johannes Paludanus }
- 1621, Juni. Franciscus Rantzovius Eq. Danus.
- 1627, Aug. Jacobus Holländer Flensburgo-Holsatus.
1629. Joannes Suaningus Ripa-Danus.
- 1631, Juli. Christianus Stougardius } Dani.
 — — Simon Wibe }
- 1633, Jan. Nicolaus Bentzonius de Randerhusen Danus.
 — Maj. Ovidius Bielche }
 — — Heinricus Bielche } Norvegi.
 — — Paulus Bonum Danus.
1633. Christianus Scheel. }
 — Otto Kragh } Dani.
 — Georgius Fraem }
 — Mathias Lense Danus.

- 1636, April. Severinus Nicolaus Hofman Danus.
 — Maj. Petrus Lasson Rhandrusio-Danus.
 — Lago et Johannes Beck, Fratres et Equites Dani una
 cum Ephoro M. Joh. Friderico Fl. Holsat. P. L. Cæsar.
 — Petrus Jonas Charisius Danus.
 — Paulus Moth Flensburgo-Holsatus.
- 1638, Maj. Ovidius Jull Eques Danus.
1640. Petrus Ivari Munck Haunia-Danus.
- 1641 (?) Johannes Johannis Hafnia-Danus.
- 1642 (?) Henricus Wolter Husensis Holsatus.
- 1643, Oct. Holgerus Wind Danus.
 — Nov. Axilius Rosencrantius Danus.
- 1644, Juni. Olaus Rosencrantzius.
 — — Magnus —
 — — Casparus Bartholinus.
1645. Henricus Fui ren Danus.
 — Thomas Fui ren Danus.
1646. Nicolaus Overberg Danus.
1647. Petrus Benzoni us }
 — Johannes — } Dani.
 — Petrus Hegerfeld }
 — Fredericus Jugert Slevicensis Holsatus.
1648. Christophorus Ulfeldius Danus.
- 1651, April. Hilarius Joannis Munckius Danus propter pau-
 pertatem nihil.
1653. Stycho Hoeg Justinides Danus.
1654. Jacobus Høegh E. D. }
 — Thago Høegh Danus }
 — Gerhard Jeremias Wolff }
1656. Bartholomæus Petri Loxdorpius Danus.
- 1657, Oct. 14. Bartolus Erycius Danus.
- 1663, Nov. Johannes Hopner Hauniã-Danus.
- 1664, Febr. die ult. Ludovicus }
 — — Christianus } comites ab Wlfeldt fratres.
 — — Cornificius }
 — Maji 4. Jacobus Henr. Paulli Sim. F. in Regia Haf-
 niensis Academia P. Profess.
- 1665, Septbr. 17. Leo comes ab Wlfeldt.

- 1744, Sept. 29. Johannes Krafft }
 — — Johannes Thoorsen } aus Dännemark.
 1747, Jan. 6. Carolus Henricus Mourier, Hafniensis.

XI.

Prof. Chr. L. Leths smaa Opbyggelsesskrifter.

Ved P. Severinsen.

Man træffer jævnlig paa smaa gudelige, mest om Jesu Død og Blod handlende Skrifter fra Frederik den Femtes Tidsalder. De er sammensatte af Udpluk især af tyske Forfattere med omhyggelige Betegnelser af, hvorfra de valgte Stykker er tagne. Hvem Udgiveren er, staar der intet om. Bibliotheca Danica har heller intet bemærket herom. Skrifterne har endnu den Dag i Dag deres Velyndere, hvilket viser sig i, at et Par er blevne optrykte paany. Og i Samtiden ser vi Præsten Jørgen Koefoed i Klemensker bruge dem som »ret trøstelige og ret sukkersøde« til Læsning for Syge¹).

Disse Skrifers Ophavsmand er den bekendte Professor Christen Langemach Leth, Sognepræst ved Trinitatis Kirke i København († 1764). Dette har ingenlunde været ubekendt, thi baade Worm og Nyerup nævner Sagen i deres Lexica uden dog at opregne Skrifterne. Leths Venner i Brødre-Societetet kendte ogsaa Forholdet. De skriver ved hans Død: »Hans udgivne smaa Skrifter, der er voksede op til et temmelig stort Antal, var mest udsøgte Kernevidnesbyrd af gamle Lærere om Jesu Blods og Døds alene saliggørende Kraft, som han som en klog Bi flittig havde samlet og ved Trykken søgt at befordre Folk i Hænde«²). Siden er Forholdet dog glemt, og Leths Biograf i »Biogr. Lex.« siger blot, at litterært gjorde han sig ikke bekendt.

¹) Se foran S. 167.

²) Kh. Sml. 4. R. V. 635.